

Prøvebelastning af skinneresystemer for taljer:

Kranbranchen (KB) har bedt AT præcisere reglerne vedr. belastningsprøve af skinneresystemer til ophængning af taljer (løftmaskiner).

Arbejdstilsynet har forsøgt at opstille et bredt svar, d.20.11.2013 som er således:

Indretningskrav, dvs. fremstilling og opstilling inden ibrugtagning:

Det er fabrikanten af taljen, der skal foreskrive kravet til ophængningspunktets styrke. Et ophængningspunkt, herunder et skinneresystem skal derfor kunne modstå de til enhver til virkende kræfter (belastning) fra den ophængte talje.

En talje er en løftmaskine uanset, om den er mekanisk drevet eller drevet af den menneskelige kraft. En talje er derfor omfattet af Maskindirektivets indretningskrav (Direktiv 2006/42/EF).

Af indretningskravene fremgår blandt andet krav om en statisk prøvekoefficient, der gælder for taljen jf. Maskindirektivets bilag I, pkt. 4.1.2.3 om mekanisk styrke.

I direktivet angives et krav om en statisk prøvekoefficient som normalt sættes til 1,25 for mekanisk drevne løftmaskiner og 1,5 for manuelt drevne løftmaskiner.

Fabrikanten af skinneresystemet skal sikre sig, at det kan modstå den beregnede belastning. Skinneresystemet skal mærkes med denne maksimalt tilladelige belastning. Normalt foretages der også en belastningsprøve af taljen, når den ophænges i skinneresystemet første gang inden ibrugtagning jf. Maskindirektivets bilag I, pkt. 4.1.3 egnethed til formålet.

Fabrikanten af dels talje og dels af skinneresystem vælger testmetode for belastningsprøve og skal i dokumentationen godtgøre, at der er foretaget de nødvendige statistiske afprøvninger.

Et ophængningspunkt har normalt en sikkerhedsfaktor, der er væsentlig højere end den statistiske prøvekoefficient, normalt sættes den til 4.

Det skal bemærkes, at der er udarbejdet harmoniserede europæiske standarder som en hjælp til fabrikanterne i forbindelse med opfyldelse af detailkrav.

Prøvebelastning af skinneresystemer for taljer (forsat):

Anvendelseskrav, dvs. eftersyn og belastningsprøve efter ibrugtagning første gang:

- Mekanisk drevne taljer

Ifølge bekendtgørelse 1101/92 om hejseredskaber og spil, § 13 og 14, skal mekanisk drevne taljer underkastes belastningsprøve hver 12. måned. Prøvelastens størrelse skal være 125 procent af den størst tilladte arbejdsbelastning.

Ifølge bekendtgørelse 1101/92 om hejseredskaber og spil, § 22, skal mekanisk drevne taljer underkastes hovedeftersyn hver 12. måned.

- Manuelt drevne taljer

Er ikke omfattet af bekendtgørelse 1101/92 om hejseredskaber og spil.

Ifølge bekendtgørelse 1109/92 om anvendelse af tekniske hjælpemidler, med senere ændringer, § 14, skal manuelt drevne taljer underkastes passende eftersyn og vedligeholdelse af en sagkyndig. Leverandørens anvisninger skal følges.

- Ophængningspunkter, herunder skinneresystemer for flytbare taljer

Ifølge bekendtgørelse 1101/92, § 13, stk. 2, pkt. 4 om hejseredskaber og spil, er der ikke krav om belastningsprøve af flytbare hejseredskaber efter ny opstilling for samme ejer.

Arbejdstilsynet skal bemærke, at hejseredskaber som udgangspunkt bør belastningsprøves på det sted, hvor de bliver anvendt, men da flytbare hejseredskaber netop anvendes ved skiftende ophængningspunkter, vil det ikke være realistisk at kræve dem belastningsprøvet i hvert anvendelsessted.

Og særligt ikke hvis ophængningspunktet, dvs. skinneresystem, bjælke, manuel løbekat mv. er væsentlig overdimensioneret.

Arbejdstilsynet skal bemærke, at kravet til sikkerhedsfaktoren for ophængningspunkter normalt sættes til 4.

Arbejdstilsynet vil derfor normalt ikke kræve belastningsprøve af skinneresystem, bjælke og manuel løbekat, der anvendes som ophængningspunkt for flytbare taljer.

Arbejdstilsynet lægger ved denne tolkning vægt på:

Prøvebelastning af skinneresystemer for taljer (forsat II):

Anvendelseskrav, dvs. eftersyn og belastningsprøve efter ibrugtagning.. (forsat):

- Ophængningspunkter, herunder skinneresystemer for flytbare taljer (forsat):

At fabrikantens anvisninger for hejseredskabet/løfteudstyret skal følges, hvilket medfører ophængningspunkterne skal være beregnet til netop det pågældende hejseredskab/løfteudstyr, der anvendes.

At bjælke/skinne er mærket med maksimal tilladelig belastning.

At manuel løbekat er mærket med maksimal tilladelig belastning.

At der i konstruktionen er anvendt en væsentlig overdimensionering.

Skinnesystem, bjælke og manuel løbekat, der anvendes som ophængningspunkt for taljer, skal ved passende eftersyn og vedligeholdelse til stadighed holdes i forsvarlig stand. Jf. bekendtgørelse 1109/92 om anvendelse af tekniske hjælpemidler, med senere ændringer, § 14.

- Ophængningspunkter, herunder skinneresystemer for fastmonterede mekanisk drevne taljer

I denne sammenhæng er både ophængningspunkt - skinneresystem og taljen omfattet af bekendtgørelse 1101/92 om hejseredskaber og spil, og skal ifølge §§ 13, 14 og 22 underkastes belastningsprøve og hovedeftersyn hver 12. måned.

- Ophængningspunkter, herunder skinneresystemer for fastmonterede manuelt drevne taljer

I denne sammenhæng er både ophængningspunkt – skinneresystem og taljen omfattet af bekendtgørelse 1109/92 om anvendelse af tekniske hjælpemidler, med senere ændringer, § 14, hvorved hele systemet er omfattet af kravet om passende eftersyn og vedligeholdelse af en sagkyndig. Leverandørens anvisninger skal følges.